Нашы знатныя землякі

Герой Савецкага Саюза Міхаіл Піліпенка

У Магілёўскім краязнаўчым музеі ёсць дакументы, фотаздымкі, якія расказваюць пра слаўны баявы шлях ураджэнца вёскі Дубраўка Хоцімскага раёна Героя Савецкага Саюза Міхаіла Карнеевіча Піліпенкі.

Нарадзіўся Міхаіл у беднай сялянскай сям'і. Бацька яго Карней Яфімавіч да Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі не меў сваёй зямлі і працаваў батраком у пана Козлава. Толькі пры савецкай уладзе ён назаўсёды пазбавіўся ад эксплуатацыі і прыгнёту. Карней Піліпенка быў арганізатарам і старшынёй калгаса «Чырвоны шлях».

Сын яго Міхаіл атрымаў сярэднюю адукацыю, уступіў у камсамол, настойліва авалодваў ваеннай справай, займаўся ў гуртку радыёлюбіцелей.

Калі пачалася Вялікая Айчынная вайна, Міхаілу споўнілася 16 год. Нягледзячы на сваю маладосць, ён разам з бацькам дабраахвотна пайшоў на фронт.

Сваё першае баявое хрышчэнне Міхаіл атрымаў 20 ліпеня 1941 года, яшчэ будучы ў цывільным касцюме. Аднойчы ноччу атрад прызыўнікоў спыніўся на начлег у лесе каля горада Казельска Смаленскай вобласці. Нечакана злавесную цішыню парушыў гул варожага самалёта, і праз некаторы час на фоне неба сталі вырысоўвацца белыя парасоны парашутыстаў.

—Фашысцкі дэсант! — крыкнуў хтосьці.

Людзі ў момант паўскоквалі з месц, схапіліся за зброю. Пачаўся бой, Міхаіл разам з усімі расстрэльваў з карабіна прызямляўшыхся фрыцаў, а калі кончыліся патроны, падпоўз да забітага акупанта, узяў яго ручны кулямёт і прадаўжаў змагацца з фашыстамі. Раптам ён адчуў моцны ўдар у галаву і згубіў прытомнасць.

Апрытомнеў Міхаіл у шпіталі ў горадзе Ялец. Тут ён прабыў чатыры месяцы. А калі паправіўся, падаў рапарт з просьбай накіраваць на фронт. Жаданне яго было задаволена—ён быў залічан у адну з часцей сувязі. Вось тут яму і спатрэбілася спецыяльнасць радыста.

—Такія, як вы, нам патрэбны. Вучыць другіх будзеце,—радасна ўсклікнуў камандзір аддзялення, калі да яго з накіраваннем прышоў Піліпенка.

Міхаіл быў дапытлівы, настойлівы, смякалісты, упарта вучыўся сам і вучыў другіх. Але адзіным жаданнем Піліпенкі было хутчэй трапіць на фронт.

—Душа баліць, месца не знаходжу, як падумаю, што не на фронце,—гаварыў ён камісару.—Хутчэй бы ўсім на гітлераўцаў навваліцца і не ўстаялі б яны.

Просьба была задаволена. Міхаіл быў накіраван на перадавыя пазіцыі. Там, на пярэднім краі, акрамя спецыяльнасці сувязіста, ён набыў другую спецыяльнасць—разведчыка. Яго захапляла храбрасць, знаходлівасць людзей гэтай прафесіі.

Часцей усяго Піліпенка хадзіў у разведку разам з Іванам Карасёвым — ураджэнцам Чавускага раёна Магілёўскай вобласці—зараз Героем Савецкага Саюза. Жыццё надоўга звязала франтавы лёс гэтых двух воінаў. Яны ведалі друг друга яшчэ ў тылу. Піліпенкі падабаліся ў Карасёве жывы безжурботны характар, рашучасць і адвага.

Восень 1943 года. Часць, у якой служыў Міхаіл Піліпенка, была накіравана на першы Украінскі фронт. У верасні, разбіваючы фашысцкія полчышчы, савецкія войскі выйшлі да вялікага воднага рубяжа ракі Днепр. Гвардзейская часць скрытна сканцэнтравалася ў 30 кіламетрах на поўдзень ад Кіева на левым беразе Дняпра ў раёне Таруханава вострава. Гітлераўцы рабілі вялікую стаўку на раку Днепр. Яны даўно рыхтавалі на правым беразе ўсемагчымыя збудаванні—капалі траншэі, устанаўлівалі бронекаўпакі, узводзілі другія ўмацаванні.

Наша галоўнае камандаванне прадбачыла ўсё гэта і, каб фарсіраваць Днепр хутка і без страт, рашыла разведаць правы бераг ракі. Для гэтай мэты стварылі групу з камуністаў, у якую ўвайшлі Карасёў і Піліпенка.

У ноч на 20 верасня разведчыкі непрыкметна спусцілі рыбацкую лодку на ваду, прывязалі кабель да яе, падключылі тэлефонны апарат. Потым пагрузілі ўсё неабходнае і непрыкметна адплылі. Плынь Дняпра была хуткая, а шырыня ракі дасягала аднаго кіламетра. І калі да берага заставалася 30—20 метраў, нечакана ў неба ўзляцела ракета і фашысты выявілі групу. Вораг адкрыў па савецкіх байцах агонь. Сотні снарадаў, мін разразалі паветра. Ракеты безупынна асвятлялі неба.

Малодшы лейтэнант Мікалаеў загадаў разгрупавацца, манеўраваць. Але шум хваляў, вой ветра, выбухі снарадаў заглушалі каманду. Радыёстанцыю прабіла куля і тая выйшла са строю.

Калі байцы наблізіліся да самага берага, кулямётная чарга прашыла лодку. Быў забіт сувязны Яўген Калінчык. Астатнія байцы кінуліся ў ваду і, цягнучы за сабой кабель і тэлефонны апарат, паплылі. Пад кулямётным агнём яны высадзіліся на бераг. А некалькі мінут пасля малодшы лейтэнант Мікалаеў дакладваў камандзіру часці, што тры лодкі і адзін плыт дасягнулі намечанага рубяжа. Гэтыя звесткі перадаваў па тэлефоне Міхаіл Піліпенка.

Разведчыкаў падтрымлівала наша артылерыя і мінамёты. Жаданне немцаў узяць смельчакоў жывымі разбівалася аб меткія чэргі кулямётаў. Тройчы спрабавалі фашысты адкінуць нашых байцоў у Днепр, але кожны раз адкатваліся назад, пакідаючы на полі бітвы забітых і параненых.

Увесь гэты час сувязь у Піліпенкі і Карасёва дзейнічала безадказна. Дзякуючы ёй наша артылерыя біла выключна дакладна.

К раніцы прышло падмацаванне ў колькасці дзевяці чалавек. Так трынаццаць савецкіх байцоў трымалі невялікі кавалак зямлі на правым беразе Дняпра да наступнай ночы. Разведчыкі вытрымалі восем атак гітлераўцаў перш чым на плацдарм пераправіліся асноўныя сілы часці.

За паспяховае фарсіраванне ракі Днепр, трывалае замацаванне і размяшчэнне плацдарма на заходнім беразе Дняпра і праяўленыя пры гэтым храбрасць і геройства Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР Указам ад 29 кастрычніка 1943 года прысвоіў Міхаілу Карнеевічу Піліпенкі званне Героя Савецкага Саюза.

У саставе сваёй часці Піліпенка прадаўжаў прасоўвацца на захад. 26-ю гадавіну Чырвонай Арміі ён святкаваў у Жытоміры. Тут для яго нечакана закончылася вайна. Ён быў выклікан у Маскву і паслан на вучобу.

Цяпер Міхаіл Карнеевіч Піліпенка служыць у радах Савецкай Арміі.

Н. Мяснікава,
старшы навуковы работнік Магілёўскага краязнаўчага музея.

Гэта не па-камсамольскі

У свабодны ад работы час моладзь вёскі Максімаўка (калгас імя XXI з'езда КПСС) нядрэнна праводзіць свой адпачынак. У брыгадным клубе часта бываюць танцы, дэманструюцца кінафільмы і другія мерапрыемствы.

Аднак камсамолец Уладзімір Жабыка нярэдка, прысутнічаючы на танцах, спявае такія прыпеўкі, што нават нельга слухаць. Сваіх сяброў ён абзывае брыдкімі словамі, дзяўчат —рознымі мянушкамі.

Пара У. Жабыкі пакончыць з гэтым.

Камсамольцы.

Мяснікава, Н. Герой Савецкага Саюза Міхаіл Піліпенка / Н. Мяснікава // Красная звязда. — 1960. 24 лютага. — С. 4.

У Магілёўскім краязнаўчым музеі захоўваюцца дакументы, фотаздымкі, якія расказваюць пра слаўны баявы шлях ураджэнца вёскі Дубраўка Хоцімскага раёна Героя Савецкага Саюза Міхаіла Карнеевіча Піліпенкі.